

bygget og passende Areal, vilde det sandsynligvis være det heldigste Sted, man kunde lægge dem, men et saadant Areal findes som bekendt ikke, og jeg tror heller ikke, at de Arealer paa Kristianshavn, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Kreds (Paulsen) omtalte, kunne siges i særlig Grad at være formaalstjenlige. Det, som det dreier sig om her, er væsentligt Værd af et mindre Volumen: Galanterivarer, Væbersager, Metalvarer, Kolonialvarer, Broderivarer, Farvevarer osv., som ere anførte i Kommissionens Betænkning, i det Hele taget for en stor Del Artikler, som vedkommende Handlende, der have Frihager, daglig sælge i mindre Partier, hvorfor det er af stor Bigtighed, at de let kunne komme ind og ud paa Frihageret. De ere desuden baserede paa Ufsætning til Sverige, idet der daglig med Dampskibene kommer Folk derfra for at forsyne sig med mindre Partier Værd, og det er derfor af stor Betydning, at Frihagrene ligge saa nær Centrum som muligt, da disse Folk i de saa Limer, de ere her, skulle besørge Mønstre af Indkjøb og Forretninger. Det Formaal, som den Institution, her er Tale om, skulde fyldestgjøre, er derfor et væsentligt andet og væsentligt forskjelligt fra det, der kunde være Tale om ved Oprettelsen af en egentlig Frihavn, og ligesom Formaalene ere forskjellige, saaledes er det paa ingen Maade nødvendigt, at Frihagere og Frihavn komme til at ligge i Nærheden af hinanden, og det er heller ikke nødvendigt, forsaavidt man opretter Frihagere eller udvider de nu bestaaende, at man derfor skulde anlægge en Frihavn. Jeg tror, at Anlæggelsen af en Frihavn muligvis vil have stor Betydning for Udviklingen af Kjøbenhavns Mellemhandel paa Østershavnene, det er ialfald en Mulighed, som man bør gjøre, hvad man kan, for at søge fremmet, men jeg tror, at de Betingelser for, at Frihavnen skulde komme til at ligge saa nær inde ved Byen, som min ærede Sidemand (Salbe-Hansen) foreslog, ere saa fjerne, at hvis man skulde oprette denne Institutions Udvikelse af Hensyn til, at man mulig kunde komme til at lægge Frihavnen, hvor Frihagrene nu ligge, vilde det efter min Mening være en meget ullog Fremgangsmaade, som kun vilde føre til, at man i lang Tid maatte undvære det mindre Gode for den Mulighed senere i Fremtiden at saa det større. Jeg skal derfor anbefale det høje Thing med Velvillie at søge at fremme denne Sag saa hurtigt som muligt, i det jeg har henledet Opmærksomheden paa det Punkt, som det forekommer mig særlig fortjener en yderligere Drøftelse foruden den, den allerede har været Gjensind for i den nedatte Kommission og fra Regjerings Side. Jeg skal til Slutning kun tilføie et Par Bemærkninger om en Frihavn, som ogsaa her har været paa Bane. Jeg tror, at det vistnok vil have lange Udsigter med at kunne lægge den der, hvor Kastellet ligger. Kan man imidlertid

ikke det, vil Pladsen umiddelbart nord for Kastellet ogsaa i alt Væsentligt kunne gjøre Fyldest. Naar man tager den Bugt, som gaar ind nord for Kastellet fra den saakaldte Kastelspynt, er den en meget god Plads, som ligger saa nær ind ved Toldboden og den allerede bestaaende Havn, som en saadan Frihavn overhovedet kunde komme til at ligge, naar man ikke vilde tage Kastellet bort. Det forekommer mig, at da den høitærede Finansminister i de Bemærkninger, hvormed han fremsatte dette Forslag, udtrykkelig bemærkede, at en Plan som denne vilde møde fuld Understøttelse fra Indenrigsministeriets og Kjøbenhavns Havnevæsens Side, Noget, hvorom jeg tror, der ikke fra nogen Side har hersket Tvivl, saa vilde det være i høi Grad ønskeligt, om det var muligt at rydde den Hindring bort, som jeg har forstaaet er den vigtigste, nemlig den, der hidrører fra Krigsministeriets Side. Hvilken militær Betydning der kan tillægges Kastellet, skal jeg ikke udtale mig om, men jeg tror, at den militære Betydning, der kan være Tale om at tillægge Kyststrækningen nord for Kastellet, i alle Tilfælde er saa ringe, at den fornuftigvis ikke burde træde hindrende indeen for en formaalstjenlig og hensigtsmæssig Udvidelse af Kjøbenhavns Havn. Jeg har tidligere antydnet, at jeg havde forstaaet det saaledes, at det militære Svømmeskur var den eneste Interesse, der knyttede sig til denne Kyststrækning. Det blev imidlertid modsagt af den høitærede Krigsminister, og det glædede mig i høi Grad at erfare, at dette forsaavidt ikke var Tilfældet. Naar dette imidlertid ikke er Tilfældet, veed jeg ikke, mig bekendt, at der kan være andre vigtige militære Hensyn, der kunde stille sig veien for at udvide Kjøbenhavns Havn, naar man er enig om, at man skal gaa mod Nord, paa den hensigtsmæssigste Maade, nemlig saa nær den bestaaende Havn som muligt. Jeg skal kun tilføie en Ting, og saa særlig foranlediget ved en Bemærkning, som fremkom fra det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Hviid), at det maa jo erindres, at Kjøbenhavns Havn er en Institution, der fuldstændig bærer sig selv; der er ikke Tale om noget som helst Statsstilskud eller Tilskud fra Kommunens Side. Medens der i det forelagte Finanslovforslag er opført 100,000 Kr. til Helsingørs Havn, forskjellige Summer til forskjellige Baadehavne, dels rentefrie Laan, dels 4 pCt. Laan, og medens der er fremsat et selvstændigt Forslag, der gaar ud paa at bevilge 2 Millioner Kr. til Frederikshavns Havn o. s. v., er Kjøbenhavns Havn en Havn, der fuldstændig bærer sig selv. Det er en Ting, jeg i og for sig anser for heldigst, og jeg finder det ubetinget rigtigst, naar en sliq Institution, der er bestemt til at tjene økonomiske Formaal, selv er istand til at dække sine Udgifter og bære sig selv; men det, som man til Gjengæld, forekommer det mig, nok maatte kunne vente, er, at Staten eller enkelte